

GONÇAL CUTRINA. COMPANY, EXCURSIONISTA I MENTOR

FRANCESC MORERA i EXPÒSITO

En Gonçal fou per a mi un bon amic i conseller. D'ell vaig "heretar", indirectament, la presidència del Club Excursionista, aleshores delegació del C. E. Pirenaic de Barcelona; amb el seu suport es feren les gestions per tal d'aconseguir que es convertís en una entitat independent i ben ripollesa: el Club Excursionista Ripoll, que enguany celebrà els seus primers 50 anys d'existència.

L'excursionisme li va permetre de conèixer més a fons la nostra contrada, el patrimoni arquitectònic que serva, la seva història i les tradicions que l'envolten, a més d'altres aspectes de l'àmbit cultural que tenim a tocar. La comarca del Ripollès m'ajudarà a recordar-lo, ja sia mitjançant la re-lectura de les llegendes i els costums que ell tan bé va saber recollir, els escrits de temàtica muntanyenca, on descriu camins, itineraris, indrets, cims... o els estudis sobre història local. Haviem preparat

2 de desembre del 1989. Exposició homenatge al fotògraf Miquel Tubau (mort el 1989).

conjuntament la **Guia cartogràfica** del municipi de Ripoll, llibret que fou publicat —l'any 1984— per l'editor ripollès Jordi Maideu.

En diverses ocasions parlàrem de fets o de paratges força insòlits, com quan anàrem a la recerca de les misterioses inscripcions en pedra del “serrat de les marques” o quan buscàvem les restes d'un antic nucli, entre Ribes de Freser i Planoles, amb l'estrany nom de “les quatre bagues” i que, malgrat la tossuderia i els esforços que hi esmerçàrem, no ens fou possible de trobar —potser perquè només existia en la nostra imaginació—; o bé quan ell escrivia sobre els pastors i em consultava detalls de la seva vida i jo li donava referències de cases de pagès, marques d'ovelles i tocoms de pastura; o quan comentàvem les dades referents als camins, que he anat recollint al llarg de la meua vida, resumides en el llibre **Els camins del Ripollès**, en la preparació del qual en Gonçal també va participar d'alguna forma... Tinc fixades a la memòria les seves paraules: “... Morera, sobretot pensa a posar el nom i la data a allò que escriguis, perquè el dia de demà vindrà un ‘eixerit’ i dirà que aquell redactat és seu i, si tu no n’has deixat constància, ningú no ho posarà en dubte...”.

En Gonçal havia estat treballant durant molts anys en un laboriós recull sobre les cases de pagès del Ripollès, per al qual recopilà informació i fotografies, que testimonien una forma de vida senzilla i sovint duríssima, ja que eren moltes les famílies que anaven sortint-se'n només amb un tros de terra, un burro, un parell de vaques, sis cabres i una dotzena de gallines. Aquesta documentació, juntament amb diferents anècdotes i narracions, la tenia ja elaborada de cara a un llibre, que fóra bo que veiés la llum.

El meu últim record d'ell és d'uns dos mesos abans de la seva mort quan, tot parlant de la nostra precària salut, em deia: ...'Ciscu', no podrem portar a terme tots els projectes que preteníem, però tu encara tindràs sort, perquè el teu llibre sortirà publicat aviat”. Són uns mots que força vegades se'm fan presents...

Descansa en pau, Gonçal; el teu amic Morera no deixarà de pensar en tu.

